

for en umiddelbar tilkendegivelse, jf. i det hele betænkning nr. 1084/1986, side 82 og betænkning nr. 1138/1988, side 86. Det er endvidere forudsat i valglovgivningen, at den nødvendige kommunikation om vælgerens stemmeafgivning mellem vælgeren og dem, der yder bistand til vælgerens stemmeafgivning, foregår på dansk, jf. Indenrigsministeriets brev af 9. november 1989 til Ishøj Byråd.

2.1.2. *Gældende ret vedrørende hjælp til brevstemmeafgivningen*

Udøvelsen af valgetten ved folketingsvalg foregik indtil 1911 alene ved personligt fremmøde på valgdagen. Ved lov nr. 117 af 29. maj 1911 om søfolks adgang til at deltage i folketingsvalg og valg af valgmand til landstinget fik søfolk, der ved deres virksomhed som søfolk var forhindret i at komme personligt til stede og afgive stemme i den valgkreds (kommune), i hvilken de var valgberettiget, adgang til at brevstemme. Gruppen af vælgere med adgang til brevstemmeafgivning er gradvis blevet udvidet. Ved folketingsvalgloven af 1953 (§ 55 i lov nr. 171 af 31. marts 1953) og tilsvarende ved den kommunale valglov af 1953 (§ 52, stk. 1, i lov nr. 336 af 22. december 1953) blev der for vælgere, der på grund af ophold uden for den kommune, hvor de var opført på valglisten, var forhindret i at møde frem på valgdagen, indført en almindelig adgang til at brevstemme.

Ved brevstemmeafgivningen ved valg til Folketinget, valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet samt kommunale og regionale valg er den almindelige fremgangsmåde, at vælgeren udfylder stemmesedlen uden overværelse af andre og lægger den i konvolutten. Derefter udfylder vælgeren følgebrevet og underskriver dette i overværelse af stemmemodtageren, der attesterer stemmeafgivningen, jf. folketingsvalglovens § 61, stk. 3, der også gælder ved valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, jf. § 26, stk. 5, i loven herom, samt lov om kommunale og regionale valg § 67, stk. 3. Ved brevstemmeafgivning på sygehuse, plejehjem og ældreboliger og visse andre boliger og boformer m.v. samt i kriminalforsorgens institutioner eller i vælgerens hjem afgives brevstemmen dog til to stemmemodtagere, jf. nærmere folketingsvalglovens § 55, der også gælder ved valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, jf. § 25, stk. 1, i loven herom, samt den tilsvarende bestemmelse i § 61 i lov om kommunale og regionale valg.

Ved brevstemmeafgivning kan en vælger, der ikke er i stand til at udfylde stemmesedlen eller udfylde og underskrive følgebrevet, få hjælp af stemmemodtageren, jf. folketingsvalglovens § 61, stk. 4, der også gæl-

der ved valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, jf. § 26, stk. 5, i loven herom, samt tilsvarende § 67, stk. 4, i den kommunale og regionale valglov. Medvirker flere stemmemodtagere, skal hjælpen ydes af begge stemmemodtagere, jf. de nærmere regler herom i de bekendtgørelser, der er udstedt om brevstemmeafgivning på de ovennævnte institutioner, hvor brevstemmen afgives til to stemmemodtagere. Der henvises til § 14 i bekendtgørelse nr. 757 af 26. juni 2007 om brevstemmeafgivning i kriminalforsorgens anstalter og arresthusene, § 19 i bekendtgørelse nr. 758 af 26. juni 2007 om brevstemmeafgivning i vælgerens hjem, § 15 i bekendtgørelse nr. 591 af 23. juni 2008 om brevstemmeafgivning i visse boformer og boliger efter lov om social service og boliglovgivningen samt § 15 i bekendtgørelse nr. 760 af 26. juni 2007 om brevstemmeafgivning på sygehuse. Der er derimod ikke ved brevstemmeafgivning nogen særregel for blinde og svagsynede, der ligeledes er henvist til at modtage hjælp af stemmemodtageren og ikke som ved stemmeafgivning på valgdagen selv kan udpege en personlig hjælper. Er der ydet hjælp, skal det fremgå af følgebrevet.

Adgangen til hjælp til brevstemmeafgivning blev først lovfæstet ved en ændring af folketingsvalgloven i 1980 (lov nr. 145 af 30. april 1980) (§ 58, stk. 3), hvorefter stemmemodtageren skal yde den fornødne bistand, hvis vælgeren ikke er i stand til egenhændigt at udfylde stemmesedlen eller underskrive følgebrevet. En tilsvarende adgang til hjælp ved brevstemmeafgivning blev indført ved en ændring af den kommunale valglov i 1981 (lov nr. 143 af 30. marts 1981) (§ 58, stk. 3). I bemærkningerne til lovforslagene (FT 1979-80, 2. saml., A 3594-95, og FT 1980-81 A 2549) blev henvist til, at denne regel om hjælp til udfyldelse af brevstemmesedlen m.v. var i overensstemmelse med det princip, der har fundet udtryk i den almindelige bestemmelse om hjælp til stemmeafgivning på valgdagen. Der er ikke i bemærkningerne til lovforslagene anført nogen begrundelse for, at særreglen om hjælp til de blindes eller svagsynedes hjælp til stemmeafgivning ikke tillige er medtaget i forbindelse med brevstemmeafgivning.

Det er ligesom ved afstemningen på valgdagen en forudsætning for at få hjælp til brevstemmeafgivningen, at vælgeren umiddelbart over for dem, der yder hjælp, utvetydigt kan tilkendegive, på hvilket parti eller hvilken kandidat vælgeren ønsker at stemme, jf. folketingsvalglovens § 61, stk. 5, der også gælder ved valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, jf. § 26, stk. 5, i loven herom, samt den tilsvarende bestemmelse i lov om kommunale og regionale valg